

Medeniyet 6 Eylül 1960.

Hayal perdesi

Hacivat — Ah olamadım,
Karagöz'üm olamadım!

Karagöz — Ne olamadın,
Hacivat?

Hacivat — Adam olama -
dım, Karagöz'üm, adam ola
madım!

Karagöz — Ey, olsana!

Hacivat — Nasıl adam o -
layım, adam nasıl olayım?

Karagöz — Dur, iki işi bi
ri birine karıştırma. önce a -
dam, bir kere.

Hacivat — Adam ama, ne
adamı? Meselâ, han, apartı
man sahibi olamadım!

Karagöz — On dört katlı
apartımına kapıcı da mı o -
lamadın?

Hacivat — Mahkemede hâ
kim olamadım!

Karagöz — Ticaret mahke
mesinde mübaşır da mı ola -

madın?

Hacivat — Bir Meyerhdrl
bir Jacques Copeau, bir Pro
fesör Karl - Ebert olamadım

Karagöz — Muammer ka -
raca'ya yamak da mı olama
dım?

Hacivat — Bir Jean - Jac
gue Rausseau olamadım!

Karagöz — Alfabe müsa -
bakasında birinci de mi ola -
madın?

Hacivat — Küheylan üze -
rinde sevgilisine koşan süva
ri olamadım!

Karagöz — Feleğin atına
semer de mi olamadın?

Hacivat — Karagöz'e ka -
fadar dahi olamadım!

Karagöz — Karagöz'den
daha dar kafalı da mı olama
dın?

Hayal perdesi

Hacivat — Bay Bay!

Karagöz — Buyur!

Hacivat — Bay bay dedim karşılık versene ayol?

Karagöz — Verd'im ya işte! Sağır mısın sen herif?

Hacivat — Efendim, ben-deniz zata Allınze Amerikan usulü selâm verd'im, bay bay dedim. Siz de bana bay bay dlyecek yerde, buyur dediniz! Olur mu?

Karagöz — Hay selâm ver mez olaydın, emi!

Hacivat — Neden, ne oldu?

Karagöz — Ulan Hacivat! Conlere benzeniyen bir kaç

tarafımız kaldı, onları da sen bozacaksın!

Hacivat — Amerikalılara benzemek fena mı, a efendim?

Hacivat — Fena mı, iyi mi orasını bilmem ben. Benim bildiğim...

Hacivat — Nedir o, söyle!

Karagöz — Dur, patlama, söyllyeeceğim. Benim bildiğim şu: her millet kendine benze mell.

Hacivat — Güzel ama Karagöz'üm, biz Türkler kültür ce gerl bir milletiz a efendim

Karagöz — Ne dedin, ne dedin?

Hacivat — Kültürce geriyiz dedim, işte.

Karagöz — Hay çenen tu tulsun.

~~Merak~~ Kültürce geriyiz ha? Hey ikinci defa çenen tutulsun emi! Çenesi tu tulasıca Hacivat!

Hacivat — Yalan mı, yanlış mı, sen söyle!

Karagöz — Dur söyleyim. Kuzum Hacivat Çelebi! Kültür, kültür deyip duruyor sun! Söyler misin bana, kültür ne demek?

Hacivat — Ay, daha öğrenmedin mi cahil herif? Kültür demek, sanayi demek, ziraat demek, ticaret demek,...

Karagöz — Yalnız!

Hacivat — Yanlış mı? Aman, nasıl olur Karagöz? Ben bunu gündelik gazetelerden öğrendim!

Karagöz — Onların bildiği de yalnız!

Hacivat — Peki, sen söyle bakalım karagöz, kültür ne demek imiş?

Karagöz — Söyllyeeceğim ama, sakın benim bilgim sana ma Hacivat. Ben bunları Profesör Hilmi Ziya Ülken Çelebi'den öğrenmiştim. Vakıtle. Ona hizmet etmiştim de...

Hacivat — Çabuk söyle karagöz'üm Merakımdan çathıyacağım şimdi!

Karagöz — Dur, öğren de

sonra çatlarsın! Hacivat kültür demek dın, dil, sanat demekmiş.

Hacivat — Ha?

Karagöz — Ha!... Ne o? Dokundu mu sana? Dokunur dokunur! Doğru bilgi amel ilacı gibidir. İnsanın karnın

da ne kadar içri bilgi varsa hepsini sürer çıkarır!... Amerikalılardan kültür değil, malkine, para alacaksın. Kültür bizimkidir, türkünkü. Anladın mı şimdi, Osmanlı Efen dişi!..

Medeniyet
12 Eylül 1960

8 Eylül 1960.

Medeniyet

Meden

Hayal perdesi

Karagözün dilciligi

Hacivat — Bu sabah kalktım, sana geliyorum. Bizim hatun arkamdan bağıyor: «Hacivat Çelebi! Hacivat Çelebi! Adem oldun, adam olmadın!» diye Aldırmadım, yü rüdüm. Yahu ne dersin, bu işe Karagöz? Doğru mu söylüyor bizim hatun ?

Karagöz — Çok doğru söylemiş işte. Adem oldun, diyor Yanı, âdem oğlusun, hayvan değilsin, demek!

Hacivat — Ey, sonra?

Karagöz — Adam olamadın, diyor. Doğru ya işte!

Hacivat — Peki ama, adam ne demek Karagöz?

Karagöz — Adam demek, centilmen demek, Hacivat.

Hacivat — Centilmen mi? Centilmen! Centilmen!... Centilmen de ne demek a Karagöz?

Karagöz — Ay, senin dilciğin yok mu, Hacivat?

Hacivat — Yo!... Ey, senin var mı Karagöz?

Karagöz — Var elbet...

Hacivat — Mademki dilcisin, anlatıver bana, şu Centilmenin ne olduğunu, Allah'ın kulu.

Karagöz — Peki, anlatayım, Bak Hacivat! Centilmendeki «cent» yok mu, işte o «kent» demektir. Biliyorsun «kent» de eski türkçede şehir, medine demektir.

Hacivat — Ya... Ey, sonra?

Karagöz — Efendicağızınma söyleyim, cent sonuna «il» diye bir ek alır, olur «centil» Yani şehirlî, medenî demek olur...

Hacivat — Öyle ya, doğru!

Karagöz — Derken efendim, «men» de zaten adam demektir, Ozaman centilmen, yani kentilmen de medenî adam demek olur. Hanım doğru söylemiş. Sen âdem oğlusun ama, medenî adam değilsin Hacivat!

Hacivat — Demek bizim kartı bana hakaret etmiş?

Karagöz — Hakaret etmiş doğruyu söylemiş.

Hacivat — Eyvallah olsun emdi ben te yapayım, başma gelenler!...

Karagöz — Dur çaresi var lanun.

Hacivat — Aman çabuk söyle .

Karagöz — Modern adam ol da kurtul Hacivat.

Hacivat — Ne dedin ne dedin?

Karagöz — Modern adam dedim.

Hacivat — Modern adam mı? Modern değil modern, a Karagöz!

Karagöz — Moderen diyo-

rum, işitinyor musun?

Hacivat — Efendim, kelimenin aslı lâtince dir. Modern değil modern, a Karagözüm.

Karagöz — Senin bildiğin gibi değil, Hacivat Çelebi! kelimenin aslı türkçedir.

Hacivat — Aman nasıl olur efendim? Lâtince dir. İşte Modernus!

Karagöz — Hadi oradan cahil herif sen de! Bak dinle beni kelimenin aslı ne olduğunı bilsen böyle konuşmazsın.

Hacivat — Peki, neymiş, aslı? Söyle de öğrenelim .

Karagöz — Modaya eren!

Hacivat — Ey?... Sana?...

Karagöz — Sonrası... Söylenene söylene olmuş moderen!

Hacivat — Aman efendim, hiç modaya eren kullanılabilecek kullanılabilecek moderen olur mu?

Karagöz — Ulan, maskara herif! Hacı Evhad söylene söylene Hacivat olur da modaya eren moderen olmaz olur mu?

(Tokatı atar.)

S. A.

EAYRAM GELİNCE YANACAKMIŞ!

Ailesinin bayram masraflarından bizar olan bir Bektaşiyeye :

— Ramazan çıkıyor! demişler.

— Ramazan çıktığına yanamam, bayramın girdiğine yanacağım demiş.

YENİ NEŞRİYAT : HARBIYELİ DÖRT ŞAIR

(27 Mayıs Şiirleri)

Şehit teğmen A. İhsan Kalmaz ile, teğmen Sedat Metin, Asteğmen Turgut Hıçkırık ve teğmen Yurdun Yümnü'nün şiirleri «Harbiyeli Dört Şair» ismi altında, Ajans Türk Yayınları arasında yayınlanmıştır. Kitabın bütün geliri, İnkilâbımız aziz şehidi teğmen A. İhsan Kalmaz'ın ailesine bırakılmıştır. Şehit teğmen İhsan Kalmaz ile üç genç şair subayın, 27 Mayıs'tan evvel ve sonra yazdıkları şiirlerini ihtiva eden bu eser, beş renkli bir kapak içerisinde ve temiz bir baskı ile, üç lira'dan satışa çıkarılmıştır. Kitapçılardan ve P. K. 1091, Ankara adresinden temin edilmektedir.

Boğaziçi Üniversitesi

Arşiv ve Dokümantasyon Merkezi

Kişisel Arşivlerde İstanbul'da Bilim, Kültür ve Eğitim Tanhi

Ismayıl Hakkı Baltacıoğlu Koleksiyonu

BLTOTH0100101